
Handläggare	Tjänsteskrivelse	Diarienummer
Marja Hedin		
Kvalitets- och utvecklingschef	2019-04-15	SN-2019/145

Socialnämnden

Synpunkter på föreslagna budgetramar 2020 för Socialnämnden

SN-2019/145

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

att avge synpunkter på föreslagna budgetramar för 2020,

att rekommendera omfördelning inom föreslagna budgetramar för 2020,

att begära att effektiviseringsbetinget för 2020 justeras till 0 %,

att anmäla beslutet till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Socialnämnden har under många år arbetat med anpassning av verksamheten till de ekonomiska ramarna. Under 2019 genomförs flera åtgärder för att nå budget i balans. För att öka möjligheterna till budget i balans inom samtliga verksamheter föreslår socialnämnden omfördelning inom blocken av det tilldelade kommunbidraget. Budgetramarna för 2020 ger inte utrymme för några större satsningar i socialnämndens verksamheter varför socialnämnden föreslår att effektiviseringsbetinget för 2020 justeras till 0 %.

Bakgrund

Nämnden ansvarar för äldreomsorg, omsorg om funktionshindrade, individ- och familjeomsorg, arbetsmarknad och flyktingmottagande. Inom dessa områden omfattar nämndens ansvar all den verksamhet som en kommun enligt lag är skyldig att bedriva liksom de åtaganden som kommunfullmäktige beslutar om att kommunen ska genomföra.

Verksamhet hemtjänst och delegerad HSL avser endast den verksamhet som bedrivs inom lagen om valfrihet (LOV), all övrig verksamhet såsom trygghetslarm, nattpatrull etc. inkluderas inom verksamheten vård och omsorg enligt SOL och HSL. Från och med 2017 och övriga planperioden justeras ramarna genom volymuppräknning, det vill säga nämnden

tilldelas ökade resurser vartefter befolkningen ökar och därmed behoven av omsorg med mera.

Socialnämnden har ett flertal verksamheter som i hög grad påverkas av omvärlden och politiska beslut på nationell nivå.

Det föreslagna kommunbidraget för 2020 på 299 549 tkr innebär en ökning av kommunbidraget till socialnämnden med 3,5 %. Övriga intäkter är uppskattningsvis ca 65 000 tkr. Från 2019 har området förebyggande verksamhet fått ökad prioritet och därmed ett ökat anslag.

För att öka förutsättningarna för socialnämnden att få en budget i balans 2020 föreslår nämnden en *omfördelning inom blocken* vilken redovisas nedan i kolumn *Förslag 2020*.

DRIFTBUDGET	P. Utfall	Budget	KF-plan	Budget	Förslag
Nettokostnad i tkr	2018	2019	2020	2020	2020
Socialnämnd					
Nämndkostnader	1 196	1 226	1 250	1 250	1 250
Vård & omsorg enl. SOL och HSL	118 914	123 359	129 343	129 917	121 654
LOV - hemtjänst & delegerad HSL	37 021	36 852	38 045	38 045	38 045
Insatser enl. LSS och SFB	66 163	67 861	69 883	69 883	69 883
Färdtjänst/riksfärdtjänst	4 870	4 099	4 140	4 140	5 000
Förebyggande verksamhet	4 482	6 793	6 861	6 861	3 617
Individ- & familjeomsorg, vård o stöd	45 811	36 356	37 885	38 016	49 000
Individ- & familjeomsorg, ek. bistånd.	8 274	9 141	9 232	9 232	8 895
Flyktingmottagande	-1 672	1 234	722	722	722
Arbetsmarknadsåtgärder	2 073	3 347	3 380	3 380	3 380
Effektiviseringsbeting - 0,5%		-900	-1 897	-1 897	-1 897
Summa Socialnämnd	287 132	289 368	298 844	299 549	299 549

Kommentarer till föreslagen omfördelning

Vård & omsorg enligt SoL och HSL

Socialnämnden föreslår en förändring av det tilldelade kommunbidraget där 8 263 tkr fördelas till *Individ- och familjeomsorg* samt *Färdtjänst*.

Nytt avtal med Vardaga AB gällande driften av Vilhelms Gård från 2019-07-01 innebär en anpassning av Estrids Gård till samma ersättningsnivå. Detta ger en förväntad kostnadsminskning med totalt 5 000 tkr per år 2020 – 2022.

Två externa aktörer kommer att bygga två särskilda boenden i Knivsta; boendena beräknas vara klara 2019/2020. Socialnämnden kommer att skriva ramavtal med de externa aktörerna för att dämpa det nuvarande behovet av att köpa externa platser utanför kommunen.

LOV - hemtjänst & delegerad HSL

Inom hemtjänst LOV får socialnämnden bokslutsreglering och därför föreslås ingen förändring av det tilldelade kommunbidraget. Däremot föreslår socialnämnden att man inför budget 2021 ser över finansieringsmodellen för LOV-ersättningen för att skapa ekonomiska incitament för minskning av antal hemtjänststimmar.

LSS

Inom LSS får socialnämnden bokslutsreglering gällande personlig assistans och föreslår ingen förändring av tilldelat kommunbidrag.

Antalet brukare som beviljas daglig verksamhet, kontaktperson, ledsagning och avlösning enligt LSS samt personlig assistans LSS har ökat.

Socialnämnden köper idag platser utanför de som redan är upphandlade och avtalade.

Vid årsskiftet 2019/2020 öppnar socialnämnden en servicebostad enligt LSS vilket förväntas bidra till minskat behov av köp av externa platser. Behov av ledsagning förväntas minska då enskilda kan erbjudas servicebostad enligt LSS där ledsagning ingår.

Kommunen har upphandlat avtal om driften av två LSS-boenden med Nytida AB. Avtalet med S:ta Maria löper ut under 2019 och kommer att ersättas av individavtal under 2020 vilket förväntas leda till lägre kostnad.

Färdtjänst

Socialnämnden föreslår att verksamheten tilldelas omfördelade medel med 860 tkr från Vård och omsorg enligt Sol och HSL.

Kostnaderna för färdtjänsten kommer att öka i samband med att kommunen växer och fler personer med funktionsnedsättning beviljas resor för t.ex. fritidsaktiviteter i andra kommuner, främst Uppsala. De nya särskilda boenden som externa aktörer startar kommer medföra att fler äldre bosätter sig i kommunen vilket i sin tur förväntas ge ökade färdtjänstkostnader.

Kostnadsökningen kan bromsas något i samband med upphandlingen av färdtjänstresor som genomförs under 2019 samt en planerad revidering av regler för färdtjänst.

Individ och familjeomsorgen – IFO

Socialnämnden föreslår att verksamheten tillförs omfördelade medel från *SoL och HSL* (7 403 tkr), *Ekonomiskt bistånd* (337 tkr) samt *Förebyggande* (3 244 tkr) totalt 10 984 tkr.

Individ- och familjeomsorgen hade i februari 2019 ett prognostiserat underskott på 18 026 tkr. Ca 9 000 tkr härrör från kostnader för bemanning i form av konsulter; socionomer till enheten för Barn och unga samt enhetschef. Resterande utgörs till större del av kostnader för placeringar av barn och unga.

Svårigheter att rekrytera och behålla socialsekreterare inom området Barn och unga delar vi med många kommuner och särskilda satsningar kommer att göras på såväl arbetsmiljö som rekryteringsarbete.

Med ett förändrat arbetssätt och en tydlig satsning och förstärkning av det förebyggande arbetet och tidiga insatser menar socialnämnden att antalet placeringar inte kommer att öka under 2020. En realistisk plan för hemtagning/avslut eller omplacering under 2019 har gjorts för ett 20-tal barn/unga. Det finns dock ett antal placeringar som av särskilda skäl löper över lång tid, t.o.m. en hel uppväxt. Dessa löpande, långvariga kostnader som socialnämnden har för barn som behöver ersättningshem har aldrig rymts inom det tilldelade kommunbidraget. Verksamheten uppvisar därför alltid ett minusresultat vid första prognostillfället och det utgörs av kostnader som inte går att effektivisera eller spara bort. För att verksamheten ska ges rimliga förutsättningar för en budget i balans föreslås en omfördelning inom blocket.

Ekonomiskt bistånd

Socialnämnden föreslår att det tilldelade kommunbidraget omfördelas där 337 tkr från *Ekonomiskt bistånd* tillförs Individ- och familjeomsorgen. Prognostiserad nettokostnad för ekonomiskt bistånd (efter uppräkningsmed 2 %) för 2020 blir 8 895 tkr vilket även föreslås bli det tilldelade bidraget. Hittills har det visat sig att flera nyanlända anvisade får arbete/sysselsättning med inkomst så belastningen på försörjningsstöd har inte blivit så stor som befarat.

Förebyggande

Socialnämnden föreslår att det tilldelade kommunbidraget omfördelas där 3 244tkr från *Förebyggande* tillförs *Individ- och familjeomsorg*.

Verksamhet *Förebyggande* har i budget 2019 tillförts särskilda medel i syfte att förstärka det förebyggande arbetet. Det förebyggande arbete som politiken avsett att förstärka bedrivs huvudsakligen inom Individ och familjeomsorgen varför socialnämnden föreslår att 2020 års bidrag (3 244 tkr) förs över till Individ och familjeomsorg.

Ett tydligt utvecklat förebyggande arbete har tagit form i såväl förändrat arbetssätt som resursförstärkning med riktade uppdrag för barn, ungdom och familj.

Flyktningmottagande

Socialnämnden föreslår ingen förändring av det tilldelade kommunbidraget. Kommunbidraget täcker endast kostnaden för verksamhetens lokaler. Kostnader för handläggning mm förväntas finansieras med medel från Migrationsverket.

Arbete med att förändra flyktingverksamheten för att anpassas till finansiering enbart med medel från Migrationsverket ska pågå under 2019 och 2020 eftersom kommunbidraget för flyktingverksamhet 2021 föreslås vara 0 kr.

Arbetsmarknadsåtgärder

Nämnden föreslår ingen förändring av det tilldelade kommunbidraget.

Förvaltningen har, med medel från Samordningsförbundet, ett samarbetsprojekt, "En väg in, flera vägar ut", med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Region Uppsala i syfte att samordna arbetslivsinriktad rehabilitering för personer som står långt från arbetsmarknaden. Under 2019-2021 går arbetet i projektet in i en ny, operativ, fas med arbetsinriktad rehabilitering och individuellt utformat stöd med arbetsträning, arbetspraktik och/eller utbildning för personer i åldrarna 18-64 år. Med det tilldelade kommunbidraget och externa

medel från samordningsförbundet tillförsäkras verksamheten möjlighet att fortsätta med det individuellt utformade stödet.

Nämndkostnader

Socialnämnden föreslår ingen ändring för detta område.

Effektiviseringsbeting

Socialnämnden önskar att *effektiviseringsbetinget* 2020 justeras till 0%.

Befolkningsökningen i kommunen innebär att fler personer bedöms komma ha behov av insatser från socialtjänsten och den kommunala hälso- och sjukvården. För att möta kommande volymökningar fortsätter arbetet med digitalisering i nämndens verksamheter. Med hjälp av digitalisering ges möjligheter till effektivisering genom nya och innovativa arbetssätt. Även om ökad digitalisering leder till effektivisering på sikt, innebär det också ökade kostnader i samband med framtagande och implementering av nya, innovativa arbetssätt.

Trots ökad digitalisering innebär ett ökat behov av insatser från socialtjänsten att befintligt bemanningsbehov i socialnämndens verksamheter i stort kvarstår. Kommunens geografiska läge mellan Stockholm och Uppsala bidrar till konkurrens och därmed svårigheter i personalförsörjning av attraktiva yrkesgrupper (t.ex. socionomer, undersköterskor, sjuksköterskor, arbetsterapeuter och fysioterapeuter) samt riskerar att driva på löneutvecklingen för dessa yrkesgrupper.

Socialnämndens verksamheter påverkas i hög grad av omvärlden och politiska beslut på regional och nationell nivå där effekterna av beslutet inte alltid kan förutses.

Mellan 2018 och 2019 fick Socialnämnden en uppräkningskostnad av kommunbidraget med ca. 2 000 tkr. Under 2019 täcker inte uppräkningskostnaden för löneökningar, hyreshöjningar eller OPI-uppräkningskostnader för gällande avtal, vilket medför höga krav på effektivisering av nämndens verksamheter under 2019. Nämnden arbetar utifrån en realistisk plan för att nå en budget i balans 2019. För att ha möjligheter att nå en *långsiktig* ekonomi i balans begär nämnden att effektiviseringsbetinget för 2020 sänks till 0%. Denna justering ger nämnden ökade möjligheter att driva på arbetet med digitalisering, möta utmaningarna med personalförsörjning samt möta politiska beslut på regional och nationell nivå.

Ekonomisk konsekvensanalys

Beslutet innebär att socialnämndens samtliga verksamheter ges bättre förutsättningar att nå en budget i balans.

Barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalys är gjord enligt checklista.

Eleonor Hedberg

T.f. socialchef

Beslutet ska expedieras till:

Akten

Kommunstyrelsen

Barnchecklista inför beslut

1. Påverkar beslutet barn?

Enligt FN är alla under 18 år
att betrakta som barn

Ja

Nej

Förklara oavsett svar. Ärendet avser budgettekniska lösningar

*Om, **ja** fortsätt med frågorna.*

2. Hur har barns bästa beaktats?

3. Beskriv eventuella intressekonflikter.

4. Barn tillfrågas vid övergripande fleråriga planer/styrdokument. Har så skett?

Ja

Nej

Inte aktuellt. Beslutet rör inte övergripande flerårig plan/ flerårigt styrdokument

Om ja, förklara på vilket sätt barn varit delaktiga i beslutet, vilka åsikter barnen lyft fram samt hur dessa åsikter beaktats i beslutet. Om nej, förklara varför barn inte tillfrågats.